

**Преюдициално запитване, отправено от Върховен касационен съд (България)
на 23 януари 2024 година – К. М. Х./Община Стара Загора
(Дело С-43/24, Шипов¹)**

Език на производството: български

Запитваща юрисдикция

Върховен касационен съд

Страни в главното производство

Касатор: К. М. Н.

Ответник в касационното производство: Община Стара Загора

Преюдициални въпроси

Допускат ли установените в чл. 9 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), чл. 8 и чл. 21 от консолидирания текст на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), принципи на равенство на европейските граждани и на свободно движение, утвърдени с разпоредбите на чл. 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз и чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, национална правна уредба на държава членка, която изключва всякаква възможност за извършване на промяна във вече вписаните данни относно пола, името и ЕГН в актовете за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален?

Допускат ли, установените в чл. 9 от Договора за Европейския съюз (ДЕС), чл. 8 и чл. 21 от консолидирания текст на Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС), принципи на равенство на европейските граждани и на свободно движение, както и установената в чл. 10 ДФЕС забрана на всякаква форма на дискриминация, основана на пол, раса или етническа принадлежност, религия или убеждения, увреждане, възраст или сексуална ориентация, утвърдени с разпоредбите на чл. 7 от Хартата на основните права на Европейския съюз и чл. 8 от Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи, както и принципът на ефективно правно средство за защита, установяване на национална съдебна практика (в случая с Тълкувателно решение № 2/2023г. на ОСГК на ВКС), съгласно която се приема, че обективното материално право, действащо на територията на една държава — членка на ЕС, не предвижда възможност за промяна на пола, името и единния граждански номер в актовете за гражданско състояние на молител, който твърди, че е транссексуален, след като по този начин го поставя в различно положение, в сравнение с това, което би имал в друга държава членка, чиято национална съдебна практика приема обратното?

Допустима ли е и национална практика, която поради религиозни ценности и морални норми не допуска промяна на половата идентичност освен в случаи на наложителност по медицински причини само за определени лица — интерсексуалните?

Допустима ли е и национална практика, която приема, че е възможна промяна на пола само в определени случаи поради религиозни ценности и морални норми и по медицински причини само за определени лица (интерсексуалните), но не и в останалите случаи на промяна на половата идентичност поради други, различни медицински причини?

Установеното с практиката на СЕС във връзка с приложението на Директива 2004/38/ЕО² и чл. 21, §1 ДФЕС (съобразно приетото в решения по дела С-673/16³,

C-490/20⁴) задължение на държава — членка на ЕС, да признае гражданското състояние на лицата, установено в друга държава членка, съгласно правото на последната, важи ли и по отношение на пола като един от основните елементи на гражданска регистрация и налага ли при установена настъпила промяна на пола в друга държава членка на лице, което е и български гражданин, извършване на вписване на това обстоятелство в съответните регистри в Република България?

Допустимо ли е — с оглед правата, произтичащи от [Хартата на основните права на Европейския съюз] и [Конвенцията за защита на правата на човека и основните свободи] за справедлив съдебен процес, възприемане на задължително тълкуване на Конституцията, дадено с решение на Конституционен съд, съгласно което понятието пол се възприема само в неговия биологичен смисъл, съобразено ли е то с изискванията на правото на Съюза и може ли да съставлява юридическа пречка за отразяване на смяната на пола?

¹ Името на настоящото дело е измислено. То не съвпада с истинското име на никоя от страните в производството.

² Директива 2004/38/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно правото на граждани на Съюза и на членове на техните семейства да се движат и да пребивават свободно на територията на държавите-членки, за изменение на Регламент (ЕИО) № 1612/68 и отменяща Директиви 64/221/ЕИО, 68/360/ЕИО, 72/194/ЕИО, 73/148/ЕИО, 75/34/ЕИО, 75/35/ЕИО, 90/364/ЕИО, 90/365/ЕИО и 93/96/ЕИО (ОВ L 158, 2004 г., стр. 77; специално българско издание: глава 5, том 7, стр. 56)

³ ECLI:EU:C:2018:385

⁴ ECLI:EU:C:2021:1008